

BOEKBESPREKING

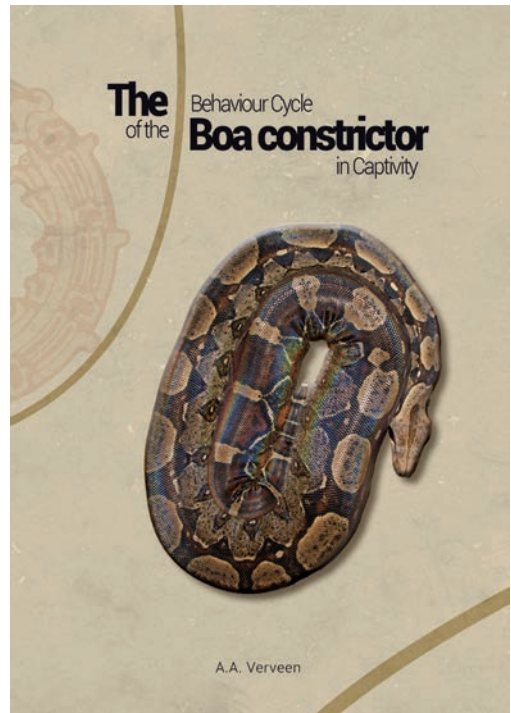
BOOK REVIEW

Richard de Jong

A.A. Verveen (Bert Verveen), 2014. *The Behaviour Cycle of the Boa constrictor in Captivity*. Europese Slangenvereniging . 404 pag. ISBN 978-90-76851-35-8. Taal: Engels. 48 zwartwitfoto's; 336 kleurenfoto's; 86 tabellen en grafieken; 5 tekeningen. Met bijdragen van Jeroen Rouwkema en Theo Ploegaert en een Ten geleide door Marcel van der Voort.

In 2014 heeft de Europese Slangenvereniging een mooi nieuw boek van Bert Verveen uitgegeven: *The Behaviour cycle of the Boa constrictor in captivity*. Dit is het zesde deel uit de serie *Herpetological volumes (Herpetologische Bundels)*. Het boek is een verzameling van artikelen die eerder, over een periode van vijftien jaar, zijn gepubliceerd, deels in *Litteratura Serpentina* en deels in *Lacerta*, het blad van de gelijknamige Nederlandse Vereniging voor Herpetologie en Terrariumkunde. Voor lezers die niet reeds jarenlang geabonneerd zijn op één of beide tijdschriften, is dit een unieke mogelijkheid om deze artikelen in handen te krijgen, hier gebundeld tot een mooi boek over de *Boa constrictor*. De artikelen zijn bovendien ook niet alle eerder in het Engels verschenen, en zo maakt dit boek deze informatie ook voor het eerst volledig toegankelijk voor niet-Nederlandse lezers.

Nadat ik was begonnen deze boekrecensie te schrijven, is Bert Verveen ons inmiddels ontvallen en dat is een groot verlies voor de slangenhobby. Ik heb professor Verveen niet persoonlijk gekend, maar uit zijn publicaties in *Litteratura Serpentina* en *Lacerta* bleek duidelijk een grote passie voor slangen en voor zijn eigen *Boa constrictors* in het bijzonder. Daarnaast legde hij een grote kennis van slangen en een scherp observatievermogen aan de dag.

Richard de Jong

A.A. Verveen (Bert Verveen), 2014. *The Behaviour cycle of the Boa constrictor in captivity*. European Snake Society . 404 pag. ISBN 978-90-76851-35-8. Language: English. 48 black-and-white photographs; 336 colour photographs; 86 tables and graphs; 5 drawings. With contributions by Jeroen Rouwkema and Theo Ploegaert and a preface by Marcel van der Voort.

In 2014, The European Snake Society published a beautiful new book written by Bert Verveen: *The Behaviour cycle of the Boa constrictor in captivity*. This is the 6th part of the series 'Herpetological volumes'. The book is a collection of articles that have been published earlier, over a time period of 15 year, partly in *Litteratura Serpentina*, partly in *Lacerta*, the magazine from the Dutch society for herpetology and herpetoculture that bears the same

The Behaviour cycle of the Boa constrictor in captivity is een lijvig boek geworden van meer dan 400 pagina's. Het is opgedeeld in vier delen: een deel over de jacht, een deel over spijsvertering, een deel over vervelling en nog een deel over de jacht. Het deel over de jacht aan het begin van het boek sluit aan bij het deel over de jacht aan het einde van het boek en zo is de cirkel van de gedragscyclus weer rond, zoals de titel ook al treffend vermeldt.

Het boek bevat de volgende onderdelen:

- Voorwoord
- Inleiding
- Een deel over de voortzetting van de jacht-fase met hoofdstukken over communicatie, voedingsfrequentie, maaltijdgrootte, jaarlijkse consumptie en eetgedrag.
- Een deel over spijsvertering, met hoofdstukken over regurgitatie en gasvorming, waterinname, urineren, ontlasten en een hoofdstuk 'groei in gewicht en lengte van *Boa constrictor*'.
- Een deel over vervelling, met hoofdstukken over de frequentie van vervellen, (voedsel-) consumptie per vervellingscyclus, de opperhuid, de iriserende opperhuid (met Jeroen Rouwkema), huidskleuren, celgroei, doorbloeding van de huid, variabiliteit en een hoofdstuk 'vervelling - bijkomende zaken'.
- Een deel over de aanvang van de jachtfase, met een hoofdstuk 'de boa begint' en hoofdstukken over de jagende boa, boa als huisdier en boa's op school. Dat laatste hoofdstuk is een verslag door Theo Ploegaert.
- Bijlage
- Referenties
- Onderwerpregister
- Auteursregister

De auteur heeft naar eigen zeggen geprobeerd zijn verhaal lezenswaardig te maken voor zowel de gewone lezer als de wetenschapper en dat is volgens mij prima gelukt. Wat belangrijker is, hij heeft een heel prettige schrijfstijl en dat leest zeer aangenaam. Hoewel vol met informatie op een zeer gedetailleerd niveau, leest het boek groten-deels als een roman en dat is erg prettig bij een

name. For readers who do not already have a long-term subscription to both magazines, it is a unique possibility to get their hands on these articles, combined here in a single beautiful book about *Boa constrictor*. Moreover, the articles have not been published completely in English before, and so this book makes this source of information fully available for non-Dutch readers for the first time.

After I had begun writing this book review, Bert Verveen has passed away and that is a big loss to the snake hobby. I did not know professor Verveen personally, but from his publications in *Litteratura Serpentium* and *Lacerta* a great passion for snakes was clear, for his own *Boa constrictors* in particular. In addition, he showed a vast amount of knowledge of snakes and a keen observation skill.

The Behaviour cycle of the Boa constrictor in captivity has grown into a voluminous book of over 400 pages. It is divided into 4 parts: a part about hunting, a part about digestion, a part about Ecdysis (shedding of the skin) and another part about hunting. The part about hunting at the beginning of the book connects to the part about hunting at the end of the book and so completes the behavioural cycle, as the title states so aptly.

The book consists of the following contents:

- Preface
- Introduction
- A part about the continuation of the hunting stage, with chapters on communication, feeding frequency, meal size, yearly consumption and feeding behaviour.
- A part about digestion, with chapters on regurgitation and gas formation, water intake, micturition (urine discharge), defecation and a chapter 'growth in weight and length of *Boa constrictor*'.
- A part about Ecdysis, with chapters on sloughing frequency, (prey) consumed per shedding cycle, the epidermis, the iridescent epidermis (with Jeroen Rouwkema), skin colours, cell growth, dermal blood flow, variability and a chapter 'ecdysis - accompanying events'.

boek van deze omvang. Het gedeelte over vervelling is hier en daar wel behoorlijk technisch, maar voor de geïnteresseerde lezer is hier dan ook veel interessante informatie uit te halen.

Uit de tekst van het boek blijkt duidelijk dat professor Verveen zijn boa's niet slechts als studieobjecten zag, maar er echt een passie voor heeft gehad. Iedere keuze voor een onderdeel van de verzorging, zoals bodembedekking, verlichting, klimgelegenheid, elektrische veiligheid en de manier van voeren, aanraken en hanteren per dier, is weloverwogen tot stand gekomen.

De auteur heeft ook duidelijk veel gelezen om kennis op te doen en het boek bevat dan ook veertien pagina's met referenties. Daaronder veertig referenties (ongeveer vier pagina's) met referenties van professor Verveen zelf, waaruit ook blijkt dat hij zijn opgedane kennis graag met andere slangenliefhebbers wilde delen.

De auteur hield zijn slangen op een heel andere manier dan veel mensen in de hobby gewend zijn. Wanneer de dieren aangaven dat ze uit het terrarium wilden, liet hij ze los door de woonkamer kruipen en ook bood hij de dieren gelegenheid buiten het terrarium in takken te klimmen. Die takken had hij aan het plafond van de woonkamer gehangen, waarbij hij dan vaak ook op die hoogte schuilgelegenheid en water aanbood. De boa's van professor Verveen leken zogezegd echt onderdeel uit te maken van het gezin, zoals dat met een hond of kat ook vaak het geval is. Hoewel de dieren dus deels in een zeer op mensen aangepaste omgeving verbleven, ging de auteur bij de verzorging en het creëren van hun juiste leefomstandigheden altijd uit van hun natuurlijke behoeften. Maar de manier waarop de auteur met zijn dieren omging, biedt ons wel een unieke kijk op de relatie tussen mens en slang in een situatie waarin ze dagelijks directe omgang met elkaar hadden.

De mate van detail waarin de auteur zoveel aspecten van het slangenleven heeft onderzocht en in dit boek beschreven, stimuleert om ook op een andere manier te kijken naar je eigen

- A part about the start of the hunting stage, with a chapter 'boa sets out' and chapters on boa hunting, boa as a pet and boas at school. That last chapter is a report by Theo Ploegaert.
- Appendix
- References
- Subject index
- Authors index

According to the author himself, he has tried to make his story worth reading for both the casual reader as the scientist and I think that has worked out just fine. What's more important, professor Verveen has a very pleasant writing style and that certainly reads pleasant too. Although packed with information on a very detailed level, it largely reads like a novel and that is very pleasant with a book of this size. Admittedly, the part about shedding is quite technical in some places, but then again, the interested reader can get a lot of interesting information from that part.

From the text of the book it is clear that professor Verveen did not regard his boas as mere study-objects, but that he had a real passion for them. Every choice that was made concerning a part of the husbandry, like bedding, lighting, climbing facilities, electrical safety and the way of feeding, touching and handling of each animal was well-considered.

The author has clearly also read much to gain knowledge. The book contains fourteen pages of references. Among them are some forty references (about four pages) from professor Verveen himself, showing he liked to share his gained knowledge with other snake lovers.

The author kept his snakes in a completely different way than most people in the hobby are used to. When the animals indicated they wanted to get out of the terrarium he let them crawl freely through the living room and he also offered the animals the opportunity to climb branches outside of the terrarium, branches that he hung from the ceiling of his living room.

slangen (als je die hebt) en jezelf meer vragen te stellen over je eigen dieren. Dat is ook één van de dingen die ik persoonlijk het mooiste vind aan dit boek.

Het boek is met 336 foto's en 86 tabellen en grafieken rijk geïllustreerd. Je zou je af kunnen vragen hoe je zoveel foto's kan maken van één diersoort. Maar het zijn doorgaans treffende foto's die de tekst bij de verschillende hoofdstukken verduidelijken. Verwacht dan ook niet simpelweg foto's van boa constrictors. Er staat bijvoorbeeld een foto in van een rat die een boa had laten vallen, omdat ze al genoeg had gegeten, waarbij duidelijk is te zien dat de rat maar ten dele bedekt is met speeksel dat zou helpen bij het naar binnen werken en bij de vertering. Er staan foto's in van hoe de auteur één van zijn dieren zó voerde in een doos, dat hij het verloop van de eetsessie/maaltijd toch van buitenaf kon volgen zonder de doos te openen, waardoor hij het dier zo min mogelijk stoorde. Het hoofdstuk over urineren bevat verscheidene foto's van stukken urine (bij slangen meestal in min of meer vaste vorm) om zijn verhaal te ondersteunen. Over dit laatste onderwerp is bij slangen erg weinig geschreven trouwens. In het gedeelte over vervelling staan vele foto's van de buikzijde van zijn dieren om te laten zien hoe de huid zich vernieuwt tijdens een vervellingscyclus. Deze foto's zijn in veel gevallen gemaakt met een scanner. Ook is zelfs een aantal elektronenmicroscopische foto's van schubben van de dieren opgenomen. Al met al is het een uitgebreide en unieke verzameling foto's.

De vele tabellen en grafieken verduidelijken en ondersteunen de tekst op een nuttige manier. De auteur heeft bijvoorbeeld diverse grafieken gemaakt waarin hij op verschillende manieren leeftijd heeft uitgezet tegen het gewicht en tegen de lengte van zijn dieren. Ter vergelijking heeft hij groeicurves van *Boa constrictor* uit de literatuur opgenomen. Bij de hoofdstukken over vervelling zijn ook vele grafieken opgenomen, die bijvoorbeeld het kleurverloop van de huid van *Boa constrictor* over de tijd visualiseren. Het is duidelijk dat de auteur een enorme

In that case he often offered hiding places and water at the same height level. The boas of professor Verveen seemed to be really part of the family, so to say, such as is often the case with cats and dogs. Although the animals thus live in an environment highly adapted to humans, the author always departed from their natural needs in animal husbandry and in creating the right living conditions for them. But by the way the author treated his animals, it does offer us a unique view on the relation between man and snake in a situation in which they had direct daily contact.

The amount of detail in which the author has researched and described in this book so many aspects of snake life, stimulates to look at your own snakes (if you have them) in a different way and to ask yourself more questions about your own animals. To me, that is one of the things I found most interesting about this book.

With some 336 photographs and 86 tables and graphs, this book is richly illustrated. One could wonder how you can make so many pictures of a single species. But they are usually striking photographs that clarify the text in the different chapters. So do not expect simply *Boa constrictor* pictures. For example, there is a picture in it of a rat that had been dropped by a boa because she had already eaten her fill, in which you can clearly see that the rat is only partly covered in saliva which would help in engulfing the prey and in digestion. There are photos in which the author fed one of his snakes in a box, in a way that he could still follow feeding progress from the outside without opening the box. The chapter about urination contains several photos of pieces of urine (in snakes usually in more or less solid form) to support the story. About this last subject very little is written concerning snakes, by the way. In the book part about shedding of the skin, many photos of ventral views of his animals are included, to show how the skin renews itself during a shedding cycle. These photos are made with a scanner in many cases. Even a number

hoeveelheid data over deze soort heeft verzameld, door heel veel te meten, te wegen, en anderszins waarnemingen te registreren.

De auteur realiseerde zich terdege (hij benoemde het zelf in zijn boek) dat de waarnemingen die hij deed, maar van een beperkt aantal dieren is en niet noodzakelijk altijd representatief voor de soort. Maar voor de auteur zelf gold: beter de beschrijving van één waarneming dan geen beschrijving (zie ook het In Memoriam prof. dr. A.A. Verveen). De auteur nodigde anderen uit om zelf waarnemingen te gaan doen aan de eigen dieren, om de zijne te kunnen bevestigen of om juist vast te kunnen stellen dat het bij andere individuen op een heel andere manier gaat.

Een klein minpunt aan het boek is dat een aantal foto's in het boek groter is afgedrukt dan de resolutie eigenlijk toelaat en dat ziet er niet mooi uit. Dit is echter maar bij een zeer klein deel van de foto's het geval.

Concluderend kan ik zeggen dat ik dit boek een aanrader vind en zeer waardevol voor iedereen die geïnteresseerd is in *Boa constrictors* en voor iedereen die slangen houdt in gevangenschap. Mijzelf heeft het boek opnieuw doen nadenken over hoe ik naar mijn eigen slangen kijk, alhoewel die van heel andere soorten zijn dan waar het boek van Bert Verveen over gaat.

of electron microscopic photos of scales of the animals is included. Altogether it is a comprehensive and unique collection of photos.

The many tables and graphs clarify and support the text in a useful way. For example, the author has created various graphs in which he plotted, in different ways, age against weight and against length of his animals. For comparison, he included growth curves of *Boa constrictor* from the literature. In the chapters on shedding of the skin, also many graphs are included, that visualize for example the colour change of the skin of *Boa constrictor* over time. It is clear that the author has collected an immense amount of data about this species, by doing a whole lot of measuring, weighing and recording data in other ways.

The author duly realized (he stated it in his book) that the observations he did, are only of a very limited number of animals and not necessarily always representative of the species. But the author always claimed: better a description of a single observation than no description at all (also refer to the In Memoriam prof. dr. A.A. Verveen). He invited others to make observations themselves of their own animals, to confirm his observations or establish that in other individuals, things go very differently.

A minor minus to this book is the fact that a number of photos in the book has been printed larger than the resolution allows and that does not look pretty. However, this is the case in only a very small portion of the photos.

To conclude, I can say that I can highly recommend this book and I think it is very valuable for anyone interested in *Boa constrictors* and everyone keeping snakes in captivity. To me, the book made me reconsider how I observe my own snakes, even though the species I keep are of totally different species than the subjects of Bert Verveen's book.